

Dosarul nr.3ra-1239/21

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Dodon

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Clima, E. Palanciuc, A. Minciuna

ÎNCHEIERE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției și de către Elena Frumosu, reprezentată de avocatul Nicolae Frumosu,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Ion Varta împotriva Ministerului Justiției, Agenției Naționale a Arhivelor, persoană terță Elena Frumosu privind anularea actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absență forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de către Ion Varta, s-a casat hotărârea din data de 22 iulie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei noi hotărâri,

constată:

La 15 iulie 2019 Ion Varta a depus acțiune, concretizată ulterior, împotriva Ministerului Justiției, Agenției Naționale a Arhivelor, persoană terță Elena Frumosu, prin care a solicitat anularea ordinului nr. 84-p din 14 iunie 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare și încetarea raporturilor de serviciu, restabilirea în funcția de director al Agenției Naționale a Arhivelor din data de 17 iunie 2019, obligarea Agenției Naționale a Arhivelor să-i achite salariul pentru absența forțată de la locul de muncă, repararea prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Ion Varta a indicat că la 08 septembrie 2018 prin ordinul Ministerului Justiției nr. 328-p a fost numit în funcție de director al Agenției Naționale a Arhivelor. Anterior a deținut această funcție, deși instituția avea altă denumire și alt statut juridic. În perioada de activitate a fost distins de mai multe ori, pentru merite deosebite și contribuția adusă în domeniul cercetărilor arhivistice și promovarea valențelor istorice și culturale.

Reclamantul a menționat că în calitate de conducător al acestei instituții a avut o activitate ireproșabilă cu mari succese în Republica Moldova și peste hotarele țării. A stabilit relații de colaborare și parteneriat cu arhivele statelor Polonia, România, Turcia, Ucraina etc. A elaborat o serie de studii, volume de documente, care au

reprezentat Republica Moldova în fața delegațiilor internaționale, muncind asupra acestor proiecte zi și noapte, dar și în zile de odihnă, pentru scopuri nobile și publice.

Ion Varta a indicat că la 10 aprilie 2019, după 5 luni de la comiterea pretinsei abateri disciplinare, Eduard Serbenco a formulat o sesizare privind absența nemotivată a directorului Agenției Naționale a Arhivelor de la serviciu în ziua de 15 noiembrie 2018. Pe marginea sesizării a fost inițiată anchetă de serviciu, care a fost desfășurată în perioada 11-24 aprilie 2019.

În urma examinării sesizării, raportului privind desfășurarea anchetei de serviciu, explicațiilor reclamantului și declarațiilor din cadrul audierilor, comisia de disciplină a constatat că Ion Varta a absentat nemotivat de la serviciu timp de 4 ore pe parcursul zilelor de 7, 8 și 15 noiembrie 2018; nu a informat conducerea ministerului referitor la deplasarea peste hotarele Republicii Moldova în zilele de 7, 8 și 15 noiembrie 2018; nu a prezentat conducerii ministerului raportul privind scopul și rezultatele deplasărilor din 7, 8 și 15 noiembrie 2018; a participat la falsificarea unui act oficial, intenționat și în cunoștință de cauză și anume tabelul de pontaj pentru luna noiembrie 2018. Pentru abaterile disciplinare comise și prevăzute de art. 57, lit. a), h) și j) în coroborare cu art. 64, alin. (1), lit. f) din Legea nr. 158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, comisia de disciplină a propus aplicarea în privința lui Ion Varta a sancțiunii disciplinare „destituirea din funcție”.

În baza ordinului Ministerului Justiției nr. 84-p din 14 iunie 2019 reclamantului i s-a aplicat trei sancțiuni disciplinare și anume „destituirea din funcție”. Ion Varta a relatat că ordinul privind aplicarea sancțiunii disciplinare și încetarea raporturilor de serviciu a fost semnat de secretarul de stat Nicolae Eșanu în lipsa cărorva împuterniciri.

În opinia reclamantului, în momentul în care a devenit incomod și s-a dorit cu orice preț eliberarea sa din funcție, a început să fie orchestrat un proces disciplinar, care a avut loc cu grave abateri de la legislația în vigoare.

Ion Varta a menționat că este membru de sindicat, însă, în componența comisiei de disciplină nu a fost inclus nici un membru reprezentant al organului sindical, deși în componența comisiei de disciplină obligatoriu urma să fie inclus un reprezentant al organului sindical din autoritatea publică.

O altă încălcare a normelor de procedură reclamantul a indicat faptul că Rodica Lupu, șefa Serviciului de Arhivă din orașul Călărași, a fost audiată de comisia de disciplină prin telefon, deși Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, prevede că persoanele care pot contribui la elucidarea circumstanțelor sesizării, persoanele care posedă informații cu privire la pretinsa abatere disciplinară, urmează a fi audiate în mod real, nu prin telefon sau SMS. Argumentul precum că Rodica Lupu nu a fost audiată, ci de la aceasta s-au cules informații, este considerat de către reclamant eronat și dolosiv, ori noțiunea juridică „audiat” înseamnă a asculta un martor pentru rezolvarea unui proces. Martorii niciodată nu sunt audiați/interogați/întrebați asupra informațiilor, pe care le cunosc, prin telefon sau SMS.

La fel, Ion Varta a indicat că a fost citat în ziua când s-a desfășurat ședința comisiei de disciplină și nu cu 2 zile înainte, așa cum prevede procedura, prin urmare

nu i s-a acordat termenul necesar pentru pregătirea și depunerea explicațiilor personale, dar și posibilitatea de a depune probe în apărarea sa.

Mai mult, la individualizarea sancțiunii disciplinare aplicabile funcționarului public, comisia ține cont de cauzele care au determinat abaterea; gradul de vinovăție, împrejurările în care a fost comisă abaterea; consecințele abaterii; conduita funcționarului și existența antecedentelor disciplinare.

În acest sens reclamantul a menționat că în raportul secretarului comisiei de disciplină și în ordinul cu privire la eliberarea din funcție nu sunt motivate aspectele enumerate mai sus. Comisia de disciplină nu a arătat cauza, care a determinat presupusa abatere, deoarece aceasta este una legitimă și anume reprezentarea instituțiilor statului în țara vecină România.

De asemenea, nu s-a probat gradul de vinovăție și nu s-au descris consecințele pretensei abateri. Absența de la sediul instituției, pe care o conducea, în zilele de 7-8 și 15 noiembrie 2018 nu a cauzat nici o consecință negativă pentru instituție. Dimpotrivă, Ion Varta și-a onorat obligațiile de serviciu, doar că peste hotarele țării.

La fel, comisia de disciplină a neglijat faptul că nu are antecedente disciplinare și nici nu a luat în considerare conduita lui în calitate de șef al agenției, conduită care se manifestă prin rezultate în câmpul cercetării arhivistice, dar și în raporturile culturale ale Republicii Moldova cu statele Polonia, Israel, România, Ucraina, Ungaria ș.a.

Reclamantul a mai indicat că potrivit răspunsului emis de Inspectoratul de Stat al Muncii nr. V-920 din data de 23 iulie 2019 termenul de aplicare a sancțiunii a fost depășit, ori ordinul privind aplicarea sancțiunii disciplinare urma să fie emis până la 11 iunie 2019.

De asemenea Ion Varta a menționat că nu a fost audiat în data de 16 aprilie 2019.

Cu referire la pretensele abateri disciplinare reclamantul a relatat că comisia de disciplină a denaturat realitatea faptelor și a desconsiderat explicațiile sale. În acest context reclamantul a indicat că nu a absentat de la muncă în zilele de 7, 8 și 15 noiembrie 2018, ori s-a aflat în deplasare de serviciu și anume la 7 noiembrie 2018, la invitația Episcopiei Hușilor, cu reședința în orașul Huși, România, a participat la un simpozion științific, dedicat Centenarului de la înfăptuirea Unirii tuturor provinciilor românești înstrăinate cu Statul Român, care și-a desfășurat lucrările în incinta Catedralei Sf. Gheorghe din acest oraș. În cadrul acestui simpozion a prezentat o comunicare despre rolul clerului în realizarea reîntregirii Basarabiei cu România la 1918, invocând aspecte ale acestei probleme reconstituite în baza documentelor din fondurile Arhivei Naționale a Republicii Moldova. Întrucât invitația i-a parvenit cu o zi înainte de eveniment, reclamantul nu a reușit să obțină acordul prealabil al conducerii Ministerului Justiției, iar în seara acelei zile a revenit la Chișinău. A doua zi la 8 noiembrie 2018 a fost înregistrată emisiunea televizată în incinta muzeului Unirii din centrul orașului. După ce s-a încheiat înregistrarea a trecut pe la sediul Arhivelor Naționale, filiala Iași, unde a pus la punct ultimele detalii referitoare la conferința științifică care urma să aibă loc pe 22-24 noiembrie 2018 în municipiul Chișinău. La întoarcere a efectuat o vizită de lucru la Serviciul de Arhivă Călărași, unde a discutat cu Rodica Lupu despre problemele cu care se confruntă respectiva arhivă.

Ion Varta a comunicat că la 7 noiembrie 2018, seara, a fost contactat telefonic de o angajată a postului de televiziune, care i-a transmis rugămintea de a veni la Iași pe 8

noiembrie la ora 11:00-11:30, pentru înregistrarea respectivei emisiuni în incinta Palatului Unirii. Reclamantul a relatat că această schimbare de situație era dictată de imposibilitatea unui alt invitat al emisiunii de a se prezenta. Mai mult, la respectiva emisiune fusese invitat nu ca cercetător științific, ci în calitate de director al Agenției Naționale a Arhivelor. Acest lucru a fost menționat în câteva rânduri pe durata emisiunii.

La 15 noiembrie 2018 în calitate de director al Agenției Naționale a Arhivelor a participat la lucrările simpozionului dedicat Centenarului Marii Uniri la Botoșani, iar în cadrul acestui simpozion științific a fost vernisată și o expoziție comună, întocmită de Arhivele Naționale, filiala Iași și Agenția Națională a Arhivelor din Republica Moldova. La Botoșani a plecat dimineața cu mașina de serviciu, pe care a condus-o personal și pe care a parcat-o în vama Sculeni, cu permisiunea poliției de frontieră. Frontiera a trecut-o ca și în primul caz cu o mașină de ocazie. De la Iași la Botoșani s-a deplasat cu un microbuz, împreună cu istorici și arhiviști din orașul Iași, invitați și ei să participe la lucrările respectivului simpozion.

În opinia reclamantului, în zilele de 7 și 8 noiembrie 2018, precum și în cea de 15 noiembrie 2018 a reprezentat Agenția Națională a Arhivelor la activități importante pentru stat. Astfel, activitățile desfășurate de acesta în zilele de 7, 8 și 15 noiembrie 2018 pot fi apreciate ca realizări ale Agenției, precum și a celor două arhive centrale ale Statului în domeniul valorificării documentelor de arhivă, care constituie obiectivul major în activitatea arhivistică.

Ion Varta a menționat că constatările comisiei de disciplină reprezintă alegeri nedublate de împrejurări reale și, în cel mai bun caz, relevă unele incidente procedurale în activitatea sa de serviciu, dar nu face dovada unei absențe nemotivate de la locul de muncă a reclamantului. Totodată, răspunsul Poliției de Frontieră din 19 aprilie 2019 confirmă doar faptul că în zilele de 7-8 și 15 noiembrie 2018 și-a îndeplinit obligațiile de serviciu, atât în Republica Moldova, cât și în România. Deci, acest act nu reprezintă dovada absenței de la locul de muncă, or, la 7 noiembrie 2018 a fost în inspecție la Serviciul de Arhivă din orașul Călărași.

Reclamantul a susținut, că potrivit fișei postului, în calitate de director al Agenției Naționale a Arhivelor este obligat să colaboreze cu organisme internaționale, asociațiile obștești din țară și din străinătate, precum și cu mass-media, participă la emisiuni televizate și radio în scopul promovării imaginii instituției și asigură dezvoltarea relațiilor de colaborare a Agenției cu instituțiile și organizațiile internaționale, prin schimb de experiență.

La caz, comisia de disciplină a desconsiderat atribuțiile reclamantului stabilite în fișa postului, care prevăd că șeful Agenției Naționale a Arhivelor participă la activitățile de instruire organizate în țară și peste hotare, pe tematici ce țin de domeniul de activitate.

Reclamantul a menționat că potrivit pct. 10, alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului de Stat de Arhivă, în vigoare până la aprobarea prin Hotărârea Guvernului nr. 143 din 27 februarie 2019 a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale a Arhivelor, directorul general poartă răspundere pentru realizarea funcțiilor și atribuțiilor Serviciului, reprezintă Serviciul în relațiile cu terții și cu persoanele fizice și juridice din țară sau din străinătate.

Cu referire la ordinul privind aplicarea sancțiunii disciplinare și încetarea raporturilor de serviciu Ion Varta a indicat că acesta este lovit de nulitate, deoarece a

fost semnat de o persoană, care nu avea acest drept. În susținerea acestei poziții, reclamantul a menționat că în funcție de șef al Agenției Naționale a Arhivelor a fost numit de Ministrul Justiției. Deci și încetarea raporturilor de serviciu se face prin ordinul semnat de către Ministrul Justiției.

La caz, ordinul de încetare a raporturilor de serviciu ale reclamantului este semnat de secretarul de stat Nicolae Eșanu, deși pe ultima pagină a ordinului este înscris numele secretarului general de stat Anatolie Munteanu. În ziua de 14 iunie 2019, atât ministra Victoria Iftodi, cât și secretarul general de stat Anatolie Munteanu erau în Republica Moldova, în municipiul Chișinău și anume la postul de lucru și nu exista nici un impediment ca aceștia să semneze ordinul privind încetarea raporturilor de serviciu. Ministra Victoria Iftodi nu a delegat prin ordin asemenea atribuții secretarului general de stat Anatolie Munteanu și cu atât mai mult, secretarului de stat Nicolae Eșanu. Secretarului de stat Nicolae Eșanu nu avea atribuții de semnare a ordinului privind încetarea raporturilor de serviciu în perioada când superiorii săi se aflau la locul de muncă, fără a fi în concediu sau plecați peste hotare.

În opinia lui Ion Varta este irelevantă proba prezentată de autoritatea pârâtă cu privire la faptul că Anatolie Munteanu s-ar fi aflat în concediu medical la 14 iunie 2019, ori făcând o analiză a copiei certificatului de concediu medical, reclamantul a observat că nu este indicat numele persoanei care îl autentifică, iar pe el este scris că a fost eliberat lui Anatol Muntean, dar nu lui Anatolie Munteanu cum e scris în ordinul contestat. Deci, un atare înscris nu poate fi admis ca probă și urmează a fi restituit autorității pârâte, iar de la Centrul Sănătății Familiei Galaxia urmează a fi interpelată informația cu privire la ora exactă când Anatolie Munteanu s-a adresat în vederea deschiderii concediului medical, fiindcă există prezumții rezonabile că el a fost toată ziua la locul de muncă.

Argumentul, precum că Nicolae Eșanu a semnat ordinul privind încetarea raporturilor de serviciu din motiv că ministra Victoria Iftodi era în concediu medical, este declarativ, ori ministra Victoria Iftodi nu putea deține funcția de ministru, având această calitate în mod neconstituțional, iar Nicolae Eșanu nu putea semna în locul unui atare ministru. Mai mult, în ordinul privind încetarea raporturilor de serviciu nu este scris numele Nicolae Eșanu, care a și semnat actul respectiv, dar Anatolie Munteanu, secretarul general de stat.

Ion Varta a susținut că prin semnarea ordinului privind aplicarea sancțiunii disciplinare și încetarea raporturilor de serviciu, Nicolae Eșanu nu a îndeplinit nici un obiectiv strategic al Ministerului și nici nu a efectuat vreo acțiune ce ține de direcțiile strategice ale acestei instituții. Spre exemplu, una din direcțiile strategice ale Ministerului Justiției o reprezintă strategia de reformare a sectorului justiției, dar nicidecum eliberarea din funcție a lui Ion Varta.

Prin hotărârea din data de 22 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Ion Varta împotriva Ministerului Justiției, Agenției Naționale a Arhivelor, persoană terță Elena Frumosu privind anularea actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă, repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată. (f.d. 176,179-195, vol.II)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, de către Ion Varta. (f.d. 178,205-210, vol.II)

La 16 octombrie 2020 Elena Frumosu, prin intermediul avocatului Nicolae Frumosu, a depus apel incident împotriva hotărârii din data de 22 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 224-227, vol.II)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 18 noiembrie 2020 a declarat inadmisibil apelul incident depus de către Elena Frumosu.(f.d. 28-30, vol.III)

Prin decizia din data de 16 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a respins recursul depus de către Elena Frumosu, reprezentată de avocatul Nicolae Frumosu, s-a menținut încheierea din data de 18 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 53-58, vol.III)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 14 iulie 2021 a admis apelul declarat de către Ion Varta, a casat hotărârea din 22 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani cu emiterea unei noi hotărâri prin care a admis pretențiile lui Ion Varta, a anulat ordinul Ministerului Justiției nr. 84-p din 14 iunie 2019 cu restabilirea lui Ion Varta în funcția anterior deținută, achitarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă. A declarat inadmisibilă pretenția cu privire la încasarea pagubei morale. (f.d. 117,118-136, vol.III)

Instanța de apel în temeiul art. 59, alin. (1) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008 și pct. 63 din Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, a menționat că sancțiunea disciplinară poate fi aplicată doar de către persoana/organul care are competența legală de numire în funcție, la caz, Ministrul Justiției. Pe când ordinul Ministerului Justiției nr. 84-p din 14 iunie 2019, prin care directorului Agenției Naționale a Arhivelor, Ion Varta i s-a aplicat sancțiunea disciplinară „destituirea din funcție” a fost emis de către secretarul general de stat Anatolie Munteanu, dar semnat de o altă persoană. În cadrul ședinței de judecată s-a stabilit că semnătura aparține secretarului de stat, Nicolae Eșanu.

Instanța de apel a concluzionat că ordinul a fost semnat în lipsa împuternicirilor acordate prin lege, lipsind competența persoanei semnatare de a aplica sancțiunea disciplinară și a înceta raporturile de serviciu, ori potrivit art. 20 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04 iulie 2008, funcționarii publici în exercițiul atribuțiilor lor sunt protejați de lege.

Subsecvent anulării ordinului Ministerului Justiției nr. 84-p din 14 iunie 2019 instanța de apel a reținut ca fiind întemeiate pretențiile cu privire la restabilirea lui Ion Varta în funcția anterior deținută și încasarea tuturor plăților salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă.

Cu referire la pretenția lui Ion Varta privind repararea prejudiciului moral, instanța de apel a reținut că aceasta este inadmisibilă, ori nu a fost respectată procedura prealabilă.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Ministerul Justiției, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri privind menținerea hotărârii instanței de fond. (f.d. 140,181-190, vol.III)

În motivarea recursului Ministerul Justiției a indicat că instanța de apel a interpretat eronat legea, ori temeiul de nulitate a actului administrativ poate fi invocat doar în baza unei acțiuni în constatare, la caz, Ion Varta a înaintat o acțiune în contestare, prin care a solicitat anularea ordinului nr. 84-p din 14 iunie 2019.

Ministerul Justiției nu neagă că sancțiunea disciplinară se aplică de către persoana/organul care are competență legală de numire în funcție, însă dat fiind faptul că Ministrul Justiției, la data emiterii ordinului contestat s-a aflat în concediu

medical, atribuțiile acestuia au fost preluate de către secretarul general de stat, care de asemenea se afla în concediu medical. Deci, în asemenea circumstanțe și în conformitate cu pct. 14 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, împuternicirile secretarului general de stat, Anatolie Munteanu sunt exercitate de către unul din secretarii de stat. Potrivit ordinului nr. 139 din 30 mai 2019 pe perioada aflării lui Anatolie Munteanu în concediul medical, împuternicirile secretarului general de stat vor fi exercitate de către Nicolae Eșanu, secretar de stat.

Prin urmare, Nicolae Eșanu, secretar de stat, în temeiul ordinului nr. 139 din 30 mai 2019 avea împuterniciri de a semna actul administrativ contestat de către Ion Varta.

Ministerul Justiției a susținut că ordinul nr. 84-p din 14 iunie 2019 prin care i s-a aplicat lui Ion Varta sancțiune disciplinară destituirea din funcție este întemeiat, ori în cadrul anchetei de serviciu s-a stabilit cu certitudine că Ion Varta a comis abaterea disciplinară incriminată. Prin ordinul contestat i s-a aplicat trei sancțiuni disciplinare și anume destituire din funcție pentru absența nemotivată de la serviciu mai mult de 4 ore consecutive admisă pe parcursul zilelor 7, 8, și 15 noiembrie 2018.

La 28 iulie 2021 Elena Frumosu, reprezentată de avocatul Nicolae Frumosu a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, cu titlu principal casarea deciziei instanței de apel în partea admiterii pretențiilor lui Ion Varta cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri privind declararea pretențiilor inadmisibile și cu titlu secundar respingerea acestora ca fiind neîntemeiate. (f.d. 145-146,203-215, vol.III)

În motivarea recursului Elena Frumosu, reprezentată de avocatul Nicolae Frumosu, a menționat că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, prin neverificarea din oficiu a admisibilității acțiunii și anume respectarea de către Ion Varta a procedurii prealabile.

Avocatul Nicolae Frumosu a susținut că potrivit art. 60, alin. (3) din Legea nr. 158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, actul administrativ de sancționare disciplinară poate fi atacat de către funcționarul public în instanța de contencios administrativ în modul stabilit de lege. Prin urmare, legea specială stabilește că actul administrativ de sancționare a funcționarului public poate fi contestat în ordine de contencios administrativ, deci sintagma „poate” nu presupune obligativitatea adresării directe în instanța de judecată, fără respectarea procedurii prealabile.

Cu referire la semnarea ordinului de către o persoană neîmputernicită recurenta a menționat că această concluzie a instanței de apel este greșită, fiind admisă în rezultatul omiterii aplicării mai multor prevederi legale și anume pct. 12, subpct.8, coroborat cu pct. 14 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției.

Ion Varta a depus referință asupra cererilor de recurs înaintate de către Ministerul Justiției și Elena Frumosu, reprezentată de avocatul Nicolae Frumosu, solicitând respingerea recursurilor, menținerea deciziei instanței de apel din data de 14 iulie 2021.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se

prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 14 iulie 2021.

Ministerul Justiției și Elena Frumosu, reprezentată de avocatul Nicolae Frumosu, în termen, la 27 iulie 2021 și respectiv 28 iulie 2021 au depus recurs nemotivat.

Decizia motivată a instanței de apel a fost notificată avocatului Nicolae Frumosu, la 09 august 2021, iar Ministerului Justiției la 12 august 2021, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la filele dosarului 147-148, vol.III.

Ministerul Justiției și Elena Frumosu, reprezentată de avocatul Nicolae Frumosu, s-au conformat prevederilor legale și la 16 august 2021 și respectiv la 02 septembrie 2021 au depus recursuri motivate.

Examinând temeiurile invocate în recursuri în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră drept inadmisibile, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în

contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererile de recurs depuse de către Ministerul Justiției și Elena Frumosu, reprezentată de avocatul Nicolae Frumosu, sunt inadmisibile.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile, înaintate de către Ministerul Justiției și Elena Frumosu, reprezentată de avocatul Nicolae Frumosu, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh